

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **P., s. r. o., so sídlom P.**, zastúpeného F. P., s. r. o., so sídlom G., proti povinnému **T. K., nar. X., bytom S., o vymożenie pohľadávky v sume 732,92 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2Er/164/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoE/149/2012-41 z 25. júla 2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením č. k. 2Er/164/2008-20 z 28. mája 2012 rozhodol o zastavení exekúcie. Druhým výrokom uložil oprávnenému povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 226,37 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Vychádzal zo zistenia, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie z úverovej zmluvy č. 3510432, uzavretej dňa 16. marca 2006 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 14 000,-- Sk a dlžník sa zaviazal tieto prostriedky vrátiť zvýšené o príslušný poplatok 7 840,-- Sk, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 21 840,-- Sk v siedmich mesačných splátkach po 3 120,-- Sk počnúc dňom 20. 04. 2006, pričom predmetná úverová zmluva bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Okresný súd predmetnú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, uzavretú medzi veriteľom (oprávneným) ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti poskytovanie úverov

z vlastných zdrojov a dlžníkom (povinným) ako fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver. Preto bolo potrebné na predmetný právny vzťah aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Zmluva, uzatvorená medzi oprávneným a povinným, spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím. Súčasťou zmluvy sú tiež všeobecné zmluvné podmienky, ktoré povinný nemohol ovplyvniť, nakoľko boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Exekučným titulom, na podklade ktorého sa vedie exekúcia, je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom S., a. s., so sídlom v B., sp. zn. SR 5351/2006 z 31. októbra 2006. Okresný súd poukázal na to, že podľa ust. § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) môže súd zastaviť exekúciu, ak to vyplýva z ustanovení osobitného zákona. Jedným z takých zákonných ustanovení je i ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoRK“), ktoré umožňuje súdu skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku z hľadísk uvedených v tomto ustanovení, a to sčasti i bez návrhu. Uvedené ustanovenie má vo vzťahu k ustanoveniam Exekučného poriadku povahu špeciálnej úpravy, na základe ktorej možno rozhodcovskému rozsudku, za splnenia pre to zákonom ustanovených podmienok, odoprieť vykonateľnosť i bez toho, aby došlo k formálnemu odstráneniu takéhoto rozhodnutia. Z ustanovenia § 45 ZoRK možno vyvodiť, že na to, aby mohla byť vykonaná exekúcia na základe rozhodcovského rozsudku, musí byť rozhodcovský rozsudok aj v súlade s týmto ustanovením, teda nesmie byť vydaný v rozhodcovskom konaní, ktoré trpelo vadou uvedenou v ustanovení § 40 písm. a/ alebo b/ ZoRK a nesmie zaväzovať na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Keď rozhodcovský rozsudok odporuje týmto zákonným ustanoveniam, nestráca síce svoju vlastnosť exekučného titulu, tieto jeho nedostatky však predstavujú hmotnoprávnu prekážku pre vykonanie exekúcie na jeho základe. Podľa názoru okresného súdu z uvedeného vyplýva, že súlad rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu s ustanovením § 45 ZoRK je hmotnoprávnym predpokladom vykonania exekúcie.

Ďalej okresný súd zistil, že vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktoré tvoria súčasť zmluvy, je v bode 17 obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje podľa názoru súdu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti. Spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým zmluvným podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy. V subjektívne nearbitrabilnej (spotrebiteľskej) právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu a o poučení spotrebiteľa o rozdieloch medzi všeobecným a rozhodcovským súdnym procesom niet ani zmienky. Už len tieto skutočnosti možno podľa názoru okresného súdu považovať za dostačujúce pre záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky vzhľadom na zásadný dopad tejto zmluvnej podmienky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd musel zastaviť exekúciu v celom rozsahu, nakoľko exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu (rozhodcovského súdu), ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy. Z uvedených dôvodov okresný súd podľa ust. § 57 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 2 ZoRK exekúciu ex offo zastavil.

Výrok o trovách exekúcie okresný súd odôvodnil tým, že k zastaveniu exekúcie došlo zavinením oprávneného, ktorý sa domáhal vykonania exekúcie na podklade rozhodnutia,

ktoré nie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Preto mu súd podľa ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi účelne vynaložené trovy exekúcie v sume 226,37 Eur.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne (ako súd odvolací) rozhodol uznesením č. k. 6CoE/149/2012-41 z 25. júla 2012 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) ako vecne správne potvrdil, pretože sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol ďalšie dôvody, ktorými zároveň reagoval na relevantné argumenty odvolania. Poukázal na to, že zo znenia ustanovenia § 45 ods. 2 ZoRK explicitne vyplýva, že pri zistení dôvodov, uvedených v tomto zákonom ustanovení, súd výkon rozhodcovského rozsudku zastaví bez ohľadu na štádium, v akom sa výkon rozhodnutia, resp. exekúcia nachádza. Pre posúdenie dôvodu na postup podľa § 45 ods. 2 ZoRK sa súd prvého stupňa správne zaoberal existenciou dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. c/ citovaného zákona, t. j., či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Za správny považoval odvolací súd tiež právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, a teda že medzi oprávneným a povinným bol na jej základe založený spotrebiteľský vzťah. Podľa názoru odvolacieho súdu predložená zmluva vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase jej uzavretia. Z uvedeného dôvodu v zmysle § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka a s poukazom na prevzatie záväzkov Slovenskej republiky v oblasti ochrany spotrebiteľa, bolo aj v oblasti obchodného práva potrebné aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 ZoRK súd prvého stupňa správne vychádzal z ustanovení § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako aj zo smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica 93/13/EHS“), keď zisťoval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná. Rozhodcovskú doložku upravenú v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru správne okresný súd považoval za nekalú zmluvnú podmienku, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka

v znení platnom v rozhodnom období. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na to, že smernica 93/13/EHS síce nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne konformným spôsobom. Smernica 93/13/EHS podľa čl. 1 písm. q/ prílohy považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ, ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy, nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok, ako aj tým, že pri úverových zmluvách koná spotrebiteľ vlastne pod tlakom finančnej tiesne a podnikateľ tak môže získať „nefair výhody“, akou je aj prenesenie sporu zo sústavy nezávislých súdov na rozhodcu, s ktorým podnikateľ dlhodobo spolupracuje a poskytuje mu zdroj príjmu. Aj v prejednávanej veci je rozhodcovská doložka súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré predkladal oprávnený povinnému na formulári, pričom nebola individuálne dojednaná a jej obsah povinný nemohol ovplyvniť. Neobstojí ani námietka oprávneného v tom zmysle, že tu existuje možnosť voľby riešiť spor z predmetnej zmluvy buď v súdnom konaní alebo rozhodcovskom konaní, keďže veriteľ mohol na základe rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie a rozhodnutie rozhodcovskému orgánu, resp. rozhodcovi, ktorého si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ tak ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, resp. všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Odvolací súd preto zastáva názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ síce má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd zároveň vyjadril názor, že pokiaľ je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy (ktorý vzťah teória aj prax označujú za fakticky nerovný, nevyvážený), nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň tým vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej

podmienky zastaví. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, ide podľa názoru odvolacieho súdu o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí správne aplikoval príslušné právne predpisy a tieto aj správne vyložil. Odvolací súd zároveň v postupe prvostupňového súdu nezistil rozpor s pravidlami, týkajúcimi sa ochrany práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ani porušenie práva na spravodlivý súdny proces a ani neprípustné nahradzovanie procesnej pasivity povinného.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uzavrel, že súd prvého stupňa správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný (vydaný rozhodcom, ktorý svoju právomoc na konanie a rozhodnutie vyvodil z neplatnej rozhodcovskej doložky), v dôsledku čoho nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, a preto súd prvého stupňa exekúciu správne zastavil. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne aj vo výroku o náhrade trov exekúcie. Súd prvého stupňa správne podľa ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku zaviazal oprávneného k náhrade účelných trov exekúcie súdneho exekútora, nakoľko oprávnený v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia procesne zavinil zastavenie predmetnej exekúcie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd uznesenie súdu prvého aj druhého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolateľ neuviedol žiadne námietky voči potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu v časti trov exekúcie, z čoho dovolací súd vyvodil, že v tejto časti rozhodnutie krajského súdu nie je napadnuté dovolaním. Dovolateľ výslovne namietal, že v konaní súdov oboch stupňov došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p. (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Odvolaciemu súdu tiež vytýkal, že jeho uznesenie nie je dostatočne odôvodnené a právne posúdenie trpí vadami nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti a porušuje právo účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súčasťou dovolania bol

tiež návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243c O. s. p. a článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V zmysle návrhu dovolateľa mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

1. Má sa ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov v prípade, ak je rozhodcovská doložka individuálne dojednaná?

2. V prípade zápornej odpovede Súdneho dvora na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a/ pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu?

3. Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS, zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

Návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dovolateľ odôvodnil tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného písomne vyjadril tak, že nesúhlasí s dovolaním oprávneného a plne sa stotožňuje so závermi Krajského súdu v Trenčíne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ust. § 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (ust. § 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený právnickou osobou založenou na účel výkonu advokácie (ust. § 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (ust. § 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ust. § 237 a § 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa ust. § 239 O. s. p. v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru ES (ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávneného by tak prichádzala do úvahy iba vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, taxatívne vymenovaných v ust. § 237 O. s. p. Podľa citovaného zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh

na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je relevantný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto zákonom ustanovení, keďže rozhodujúcou skutočnosťou je len zistenie súdu, že k takejto procesnej vade skutočne aj došlo.

Dovolateľ v dovolaní namietal vadu podľa ust. § 237 písm. a/ O. s. p., t. j. že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Právomoc súdov upravujú ustanovenia § 7 a § 8 O. s. p.

Podľa ust. § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (ods. 3 vyššie citovaného uznesenia).

Podľa ust. § 8 O. s. p., ak sa má pred konaním na súde konať u iného orgánu, súdy môžu konať len vtedy, ak nebola vec v takomto konaní s konečnou platnosťou vyriešená (ide o tzv. delenú právomoc).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý spôsobuje, že súd nemôže vo veci konať a musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľ vadu konania podľa ust. 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní

nepopiera. Vytýka im iba, že sa „nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 ZoRK postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu metódou, ktorá im v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží, čím prekročili mieru možného rozhodovania o zákonom vymedzenom okruhu spoločenských vzťahov a porušili fundamentálnu zásadu právneho štátu – zásadu legality (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky)“. Dovolateľ tak v skutočnosti namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii zákona. Z obsahového hľadiska (ust. § 41 ods. 2 O. s. p.) teda nejde o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov, na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia. Oprávnený takto formulovanou námietkou nedostatku právomoci súdov dostatočne nezohľadňuje, že ním napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona, vid' napríklad ustanovenia § 38 ods. 3, § 44 ods. 2, § 50 ods. 2, § 56, § 57 a ďalšie Exekučného poriadku, ako aj ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 ZoRK. Vzhľadom k tomu nie je opodstatnená námietka dovolateľa o existencii vady konania podľa ust. 237 písm. a/ O. s. p., keďže súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Dovolateľ prípustnosť dovolania ďalej vyvodzoval z ust. § 237 písm. d/ O. s. p., keď poukázal na prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Podľa ust. § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa ust. § 103 O. s. p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa ust. § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka právoplatne rozhodnutej veci svojou povahou patrí k procesným podmienkam a jej zistenie v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú

istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j., ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného P., s. r. o., so sídlom v B., Pribinova 25, proti povinnému T. K., nar. X., bytom S., o vymoženie sumy 732,92 Eur s príslušenstvom, na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 5351/2006 zo dňa 31. októbra 2006, vydaného Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným zriaďovateľom S., a. s., vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2Er/164/2008, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je súdnym rozhodnutím, ktoré by zakladalo prekážku veci rozsúdenej v zmysle ust. § 159 ods. 3 O. s. p. Poverenie na vykonanie exekúcie je individuálny právno-aplikačný akt, ktorý má priame právne účinky len voči osobe súdneho exekútora. Ide o procesný úkon exekučného súdu, adresovaný súdnemu exekútorovi, na základe ktorého súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu (§ 36 ods. 2 druhá veta Exekučného poriadku) a ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie exekúciu vykonávať (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2012, sp. zn. 5 Cdo 205/2011).

Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, v predmetnej exekučnej veci nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté a vo veci nepredchádzalo žiadne iné konanie. Súd je povinný skúmať exekučný titul v rovnakom rozsahu počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, je povinný exekúciu aj bez návrhu zastaviť. S poukazom na uvedené dovolateľom vytýkaná vada konanie súdov nezačala.

Podľa názoru dovolateľa je konanie súdov postihnuté aj vadou podľa ust. § 237 písm. e/ O. s. p., pretože sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť. V predmetnej veci exekučný súd nezačal konať svojvoľne, sám od seba, ale na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (ust. § 44 Exekučného poriadku), teda návrh na začatie konania bol podaný. Následne súd exekúciu zastavil podľa ust. § 45 ods. 1 písm. c/ a § 45 ods. 2 ZoRK v spojení s § 57 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa ust. § 45 ods. 2 ZoRK je exekučný súd povinný zastaviť exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky uvedené v ust. § 45 ods. 1 písm. b/ a c/ ZoRK. Aj podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku platí, že súd exekúciu zastaví na návrh alebo aj bez návrhu.

Z obsahu tejto námietky vyplýva, že dovolateľ napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých založili svoje rozhodnutia. Námietka dovolateľa o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Podľa názoru dovolateľa je konanie súdov tiež postihnuté vadou podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. O takú vadu ide vtedy, ak sa postupom súdu účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom, čím sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi

znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ existenciu tejto vady vyvodzoval z toho, že súdy oboch stupňov oprávneného nevyzvali, ani s ním inak nekomunikovali o jeho právnych a skutkových návrhoch, konali bez nariadenia pojednávania a bez dokazovania. Citoval z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len Ústavný súd SR) sp. zn. II. ÚS 136/08, ktorý v postupe, ktorým súd odníme účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k dôkazu, ktorý súd vykonal a ktorý obsahoval zistenie významné pre jeho rozhodnutie, a vytvorí tak dotknutému účastníkovi podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, než akými disponuje druhý účastník konania, videl nielen porušenie základného práva účastníka vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ale aj porušenie princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) sp. zn. 1 Cdo 145/2004, ktorý existenciu vady podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. videl v takom postupe odvolacieho súdu, ktorým tento potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností, ktoré neboli žalobcom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, a to bez toho, aby účastníkovi konania umožnil k novým právnym záverom sa vyjadriť, prípadne predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými.

K uvedenému dovolací súd uvádza, že podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku môže exekučný súd zastaviť exekúciu nielen na návrh účastníka konania, ale aj bez návrhu, ak zistí, že na to existuje zákonný dôvod. Exekučný súd v takom prípade pochopiteľne nemá povinnosť účastníkov vopred informovať o svojom zámere zastaviť exekúciu a vyzývať ich na zaujatie stanoviska. V prejednávanej veci okresný súd exekúciu zastavil podľa ust. § 45 ods. 1 písm. c/ a § 45 ods. 2 ZoRK, pretože dospel k záveru, že vykonávaný exekučný titul – rozhodcovský rozsudok zaväzuje povinného ako účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Vychádzal z posúdenia rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách, a preto absolútne neplatnej. Pokiaľ rozhodcovský súd založil svoju právomoc na konanie na neplatnej rozhodcovskej doložke, rozhodnutie vydané v takom konaní nie je spôsobilým exekučným titulom pre vedenie exekúcie. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od

neplatnosti rozhodcovskej doložky má za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Vykonateľnosť exekučného titulu (formálnu aj materiálnu) je exekučný súd povinný skúmať už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je exekučný súd po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia povinný preskúmať podanú žiadosť a k nej pripojený návrh na vykonanie exekúcie, ako aj exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. V rámci toho najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie obsahuje všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený doložkou vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami špecifikovanými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania podľa ust. § 103 O. s. p. V tomto štádiu exekučného konania, kedy je úlohou súdu posúdiť, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 42 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného, ktoré sú obsahom jeho návrhu na vykonanie exekúcie a z pripojeného exekučného titulu. Dokazovanie v zmysle procesnej činnosti súdu upravenej v ust. § 122 až § 124 O. s. p. exekučný súd v tomto štádiu exekučného konania nevykonáva, postačuje totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti osvedčené okolnosťami, vyplývajúcimi priamo zo súdneho spisu. Oboznamovanie sa s obsahom listín, tvoriacich súčasť súdneho spisu, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, si nevyžaduje nariadenie pojednávania a osobnú účasť oprávneného a povinného. Ak aj napriek existencii skutočnosti, ktorá by bola dôvodom pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, súd poverenie vydá, je povinný toto svoje pochybenie napraviť tým, že exekúciu dodatočne aj bez návrhu zastaví. Postupuje pritom rovnako ako v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čiže vychádza z obsahu spisu a listín predložených samotným oprávneným.

Odvolačný súd rovnako rozhodol bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby vo veci vykonával dokazovanie. Oprávnenému účastníkovi exekučného konania napriek tomu nebola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože ide o zákonom predpokladaný a dovolený postup odvolacieho súdu, vyplývajúci z ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania s výnimkou prípadov uvedených v odseku 1, kedy je nariadenie pojednávania naopak povinné. Ide o prípady, keď odvolanie

smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej a buď je potrebné v odvolacom konaní zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, alebo ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, alebo si nariadenie pojednávania vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch je nariadenie pojednávania ponechané na úvahu odvolacieho súdu. V prejednávanej veci odvolací súd bez akýchkoľvek výhrad prevzal skutkový stav tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a stotožnil sa aj s jeho právnym posúdením veci. Pre doplnenie alebo opakovanie dokazovania, na účely ktorého by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, nebol žiadny dôvod, keďže ani samotní účastníci vykonanie žiadnych dôkazov v odvolacom konaní nenavrhli.

Pokiaľ teda oprávnený vyvodzuje existenciu procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. z toho, že súdy konali vo veci bez nariadenia pojednávania a bez dostatočnej komunikácie s oprávneným, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenému znemožnená realizácia jeho procesných oprávnení.

Námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky, dovolací súd posudzoval iba v súvislosti so zisťovaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, teda či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

V predmetnej veci okresný súd, ako súd exekučný, na základe žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 5351/2006 zo dňa 31. októbra 2006 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti z citovaného rozhodcovského rozsudku. Následne exekúciu zastavil s poukazom na ust. § 45 ods. 1 písm. c/ a § 45 ods. 2 ZoRK v spojení s ust. § 57 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa názoru dovolacieho súdu, tak exekučný súd prvého stupňa, ako aj súd odvolací, podmienky na zastavenie exekúcie posúdili správne. Je potrebné tiež uviesť, že v predmetnej veci nemalo byť vydané ani poverenie pre súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označil za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať, či

rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej a platnej rozhodcovskej zmluvy (doložky). Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky dohodnutej v spotrebiteľskej veci (t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom, ako aj z ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 ZoRK, t. j. oprávnenie posúdiť, či plnenie na ktoré rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka konania, nie je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo neodporuje dobrým mravom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie alebo neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré tvoria samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie sp. zn. 6 Cdo 105/2011 z 10. októbra 2012 alebo uznesenie sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012).

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou alebo platnosťou rozhodcovskej zmluvy nebránia ani ustanovenia ZoRK, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľia. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania (tzv. nespotebiteľov) znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci, tak v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje

dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 230/2011 z 18. septembra 2012.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo zmluvy o úvere, uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, vrátane rozhodcovskej doložky upravenej v bode 17 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že k vade konania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. nedošlo, t. j. oprávnenému nebola postupom súdu prvého stupňa a ani odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

V ďalšej časti dovolania oprávnený uplatnil viacero výhrad voči právnomu posúdeniu veci súdmi, poukázal na nesprávnu aplikáciu a interpretáciu smernice 93/13/EHS, nedostatočnú odôvodnenosť, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť záverov odvolacieho súdu, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva ako účastníka konania na súdnu ochranu podľa článku 46 odseku 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“).

Podľa článku 46 odseku 1 Ústavy SR každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 odseku 1 Ústavy SR a článku 36 odseku 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Súd tiež nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozhodnutie opravného (odvolacieho) súdu (ust. § 211 O. s. p.). Podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR zahŕňa aj právo účastníkov konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Tomuto právu účastníkov konania korešponduje povinnosť súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné dôvody,

na ktorých je založené. Zákonnú úpravu tejto povinnosti súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 157 ods. 2.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa ust. § 167 ods. 2 O. s. p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Ústavný súd SR sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť rozhodnutie vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 358/09 Ústavný súd SR konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany dal súd podrobnú odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. platí aj v odvolacom konaní (ust. § 211 ods. 2 O. s. p.). Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 78/05 uviedol, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené

v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám, kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ako aj ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR.

Okresný súd (ako súd prvého stupňa) v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávnenou osobou predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Okresný súd zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia záver o tom, prečo rozhodcovskú doložku, dojednanú v zmluve o úvere, považoval za neprijateľnú podmienku, ktorá bola od počiatku neplatná podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, z dôvodu ktorého sa rozhodcovské konanie uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok, vydaný v takomto konaní, preto nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Krajský súd (ako súd odvolací) odôvodnil rozhodnutie v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p., keď skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa s doplnením ďalších dôvodov, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo bolo nutné pristúpiť k zastaveniu predmetnej exekúcie. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa náležitosti zákonného rozhodnutia podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek dovolateľa.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá

by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa názoru dovolacieho súdu, skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v posudzovanom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 6 odsekom 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článkom 46 odsekom 1 Ústavy SR, pretože odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia.

Námietku dovolateľa, týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu posúdil teda dovolací súd ako nedôvodnú.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je potrebné uviesť, že ide o dovolací dôvod, ktorý sám o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v Občianskom súdnom poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania (ust. § 236 a nasl. O. s. p.), nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu a ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. Uvedený záver platí aj pre dovolaciu námietku, obsahom ktorej je výskyt tzv. inej vady v konaní pred odvolacím súdom, odlišnej od vád taxatívne uvedených v ust. § 237 O. s. p., o ktorej dovolateľ tvrdí, že mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Keďže dovolanie oprávneného nie je procesne prípustné, dovolací súd nebol oprávnený pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a ani skúmať, či odvolací súd svoje konanie nezaťažil tzv. inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nemožno vyvodiť z ust. § 239 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania podľa ust. § 237 O. s. p., Najvyšší súd SR, ako súd dovolací, podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení

s ust. § 243b ods. 5 O. s. p. odmietol dovolanie oprávneného, pretože dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovolateľ v podanom dovolaní zároveň navrhol, aby dovolací súd podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s ust. § 243c O. s. p. prerušil konanie v predmetnej dovolacej exekučnej veci a požiadal Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, a to o výklad ustanovenia písmena q/ odseku 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pričom v dovolaní uviedol tri konkrétne predbežné otázky, ktoré navrhol predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie.

Článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) ustanovuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu zmlúv;
- b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Napriek zneniu ustanovenia § 36 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekučné konanie nemožno prerušiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak, dovolací súd zastáva názor, že ustanovenie 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. je aplikovateľné aj v exekučnom konaní, pretože povinnosť vnútroštátneho súdu prerušiť konanie na účely iniciovania konania o predbežnej otázke pred Súdnym dvorom Európskej únie, vyplýva z noriem primárneho únievého práva (pôvodne čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, po premenovaní čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie), ktoré podľa čl. 7 Ústavy SR a aj v zmysle judikatúry Súdného dvora ES/EÚ (napr. rozsudok vo veci Simmenthal, č. 106/77) majú prednosť pred vnútroštátnymi právnymi normami.

Vnútroštátny súd však nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a predloženie veci Súdnemu dvoru Európskej únie na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke, resp. viacerých predbežných otázkach. Túto povinnosť má len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať **výklad komunitárneho práva**, ktorý je rozhodujúci pre riešenie konkrétnej právnej veci. Účelom riešenia predbežnej otázky je

zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, avšak nie rozhodnúť o konkrétnych skutkových alebo právnych okolnostiach určitého sporu, ktorý nemá komunitárnu relevanciu a je prejednávaný vnútroštátnym súdom.

V predmetnej exekučnej veci oprávnený spochybňoval, či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky uzavretej medzi účastníkmi zmluvy a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu, bez potreby výkladu a prejudiciálneho rozhodnutia zo strany Súdneho dvora Európskej únie. Z obsahu spisu vyplýva, že vnútroštátne súdy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na predmetnú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol transponovaný obsah príslušných právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu, resp. vymedzenia hraníc aplikácie komunitárneho práva nebola pre riešenie predmetného prípadu kľúčová, resp. rozhodná vzhľadom na dostatočnú právnu úpravu predmetnej problematiky v právnom poriadku Slovenskej republiky. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, keďže k rovnakým záverom v otázke prerušenia konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel Najvyšší súd SR aj v iných exekučných veciach, napr. sp. zn. 3 Cdo 108/2012, 3 Cdo 33/2012 a 3 Cdo 118/2012.

Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, tak prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu v takom prípade nezakladá procesnú vadu konania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd SR dospel k záveru, že v predmetnej exekučnej veci nie je daný dôvod na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s ust. § 243c O. s. p., preto návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo úspešnému povinnému (ust. § 243b ods. 5 a § 243c v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.). Keďže však povinnému v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd mu ich náhradu nepriznal.

Dovolací senát Najvyššieho súdu SR rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3:0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. mája 2013

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová